

**PROFESSIONELE BACHELOR IN HET ONDERWIJS
SECUNDAIR ONDERWIJS**

Bachelorproef

Genietend lezen

Leesbevordering in de 2de graad BSO

Voorwoord

In 2016 nam ik een drastische beslissing. Hoewel het einde, en dus ook mijn diploma, nabij was, zou ik toch van keuzevak veranderen. Ik stapte in de lessen PAV met een open geest. Ik kreeg heel wat bruikbare bagage mee, maar ik leerde ook op een andere manier onze jeugd kennen. Dit vak is zó veelzijdig en mooi, maar wordt vooral in dank afgenomen bij de leerlingen. Ik ben blij dat ik deze stap heb durven nemen en dat ik mocht kennismaken met het leukste vak ter wereld.

Ongeveer een jaar later sta ik opnieuw op het punt om af te studeren en nu doe ik dat met veel trots, toewijding en dankbaarheid. Bij afstuderen hoort natuurlijk een bachelorproef. Mijn achtergrond uit mijn eerste keuzevak Nederlands gecombineerd met het projectmatig werken uit mijn tweede keuzevak PAV, zorgt ervoor dat mijn bachelorproef werkt rond het bevorderen van genietend lezen in de tweede graad BSO. In dit werk gaan we ook het gebruik van de bibliotheek betrekken. Oorspronkelijk kwam de vraag om rond dit onderwerp te werken van mijn promotor, Mevrouw Rita Ramaekers. Gezien mijn persoonlijke interesses in beide keuzevakken en het lezen, ging ik maar al te graag akkoord.

Na vier jaar aan de Hogeschool PXL in Hasselt, sluit ik met deze bachelorproef een groot hoofdstuk in mijn leven af. In deze afgelopen jaren heb ik veel bijgeleerd, maar ik heb vooral mezelf gevonden. In dit voorwoord wil ik dan ook even een aantal mensen bedanken, die dit medemogelijk gemaakt hebben: allereerst mijn promotor, Mevrouw Rita Ramaekers. Zij heeft me telkens met raad en daad bijgestaan om dit eindwerk tot een goed einde te brengen. Ze heeft me, samen met Hanne Rosius, ook fantastisch begeleid in dit jaar. Dankzij hen heb ik me kunnen ontpoppen tot een gemotiveerde, enthousiaste leerkracht PAV.

Verder wil ik ook graag mijn ouders bedanken. Zij maakten het voor mij mogelijk om verder te studeren. Ondanks mijn wispelturigheid, bleven ze onvoorwaardelijk in mij geloven en mij vertrouwen. Dankzij hen sta ik hier nu.

Tot slot wil ik graag mijn vriend, Dimi, bedanken. Hij was mijn rots in de branding als ik het even niet meer zag zitten. Hij kon me met de juiste woorden telkens weer motiveren om toch door te zetten.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inhoudsopgave.....	4
Inleiding.....	6
1 Verkennend onderzoek	7
1.1 Probleemstelling.....	7
1.2 Onderzoeksvragen.....	8
1.3 Onderzoeksplan	8
1.4 Literatuurstudie	9
1.4.1 De cijfers	9
1.4.2 Vicieuze cirkel	9
1.4.3 De leescirkel	10
1.4.4 Profiel van de BSO-lezer	11
1.4.5 Getuigen aan het woord	12
1.4.5.1 Het vak PAV	12
1.4.5.2 De leerplannen	13
1.4.5.3 De leerkrachten	13
1.4.5.4 De leerlingen	13
1.5 Lezen op het scherm.....	14
1.6 Conclusie	14
2 Ontwerponderzoek.....	15
2.1 Een tocht door de bib	15
2.1.1 De bibliotheek	15
2.1.2 Doelpubliek	15
2.2 Uitgewerkte materialen.....	16
2.2.1 Leerlingenbundel.....	16
2.2.1.1 Activiteit 1	16
2.2.1.2 Activiteit 2	17
2.2.1.3 Activiteit 3	17
2.2.1.4 Activiteit 4	18
2.2.1.5 Activiteit 5	19
2.2.2 Leerkrachtenbundel.....	19

Besluit	20
Literatuurlijst.....	21
Geraadpleegde werken	22
Bijlagen	24
Bijlage 1: Uitnodiging leerkracht	24
Bijlage 2: Activiteitenbundel leerlingen	25
Activiteit 1: Welkom!	25
Activiteit 2: Lezen zonder boek.....	26
Activiteit 3: Welk boek past bij mij?.....	29
Activiteit 4: Terug in de tijd!	30
Activiteit 5: Genietend lezen, wasda?!	31
Terug even naar activiteit 1.....	32
Bijlage 3: Activiteitenbundel voor de leerkracht	33

Inleiding

Genietend lezen draagt bij tot de algemene ontwikkeling van het kind, ongeacht of ze in een ASO, TSO of BSO naar school gaan. De basis van dit onderzoek ligt in het vak PAV, met als doelgroep de leerkrachten en leerlingen uit de 2de graad in het BSO. Het onderzoek gaat in eerste instantie na hoe we jongeren terug plezier kunnen laten vinden in het lezen. In de tweede plaats wordt er gekeken in welke mate de bibliotheek hierin een rol kan spelen.

Allereerst wordt er een verkennend onderzoek gedaan. In dit onderzoek wordt de probleemstelling, de onderzoeksvragen, het onderzoeksplan en de literatuurstudie opgenomen. In deze studie komt de problematiek bij de jongeren uit de 2de graad BSO aan bod. Ze lezen niet graag en zijn gedemotiveerd, dat blijkt duidelijk uit de praktijk. In theorie wordt er op zoek gegaan naar oorzaken van de demotivatie, welke mogelijke oplossingen er zijn en of er al studies gedaan zijn rond de demotivatie van plezierlezen bij jongeren uit de 2de graad. Na de literatuurstudie volgt het praktijkonderzoek. Een onderzoek waarin methodes uitgetest zullen worden om de demotivatie om te zetten in motivatie. Tot slot wordt daar een besluit aan toegevoegd.

Als praktijkonderzoek is het de bedoeling een nocturne te organiseren in de bibliotheek. Leerkrachten uit de 2de graad BSO zullen uitgenodigd worden. Tijdens deze nocturne krijgen zij de mogelijkheid om een aantal activiteiten uit te testen. Deze activiteiten zijn zeer gevarieerd: leerlingen prikkelen om te lezen, leerlingen helpen bij hun boekkeuze, leerlingen laten zien welke boeksoorten er zijn (leesboeken, luisterboeken, e-boek...), ze laten kennismaken met genietend lezen... Dit materiaal wordt dan naar de wens van de leerkracht ter beschikking gesteld, zodat ze de mogelijkheid hebben om dit nadien samen met hun leerlingen uit te testen. Na deze nocturne wordt er rekening gehouden met feedback van de leerkrachten. Zij staan immers langer in de praktijk en zijn beter op de hoogte van wat goed of niet goed zou werken.

Dit werk biedt een aantal basisactiviteiten aan die leerkrachten, naar hun eigen wens en noden van hun leerlingen, kunnen aanvullen.

1 Verkennend onderzoek

In het verkennend onderzoek wordt achterhaald wat het probleem is, welke de oorzaken zijn en hoe het probleem opgelost kan worden. Door te verdiepen in de theorie, wordt de praktijk voorbereid.

1.1 Probleemstelling

Lezen doe je overal: in de zetel terwijl je tv kijkt, op je smartphone terwijl je Facebook/Instagram checkt, in de winkel terwijl je boodschappen doet, als je borden leest tijdens het autorijden... Lezen komt overal aan bod in onze samenleving en iedereen doet het. Er is maar één probleem. Als jongeren er mee in contact komen in een schoolse context lijken ze plots dicht te klappen. Ze vinden lezen saai, maar vooral ook nutteloos. Het is een verspilling van hun tijd en levert geen bijdrage. De leerlingen zien het als een al dan niet zware inspanning. Dit werk heeft de bedoeling om de leerlingen ervan te overtuigen dat het ook anders kan.

Als we alle leesstrategieën op een rijtje zetten, is “genietend lezen” de moeilijkste strategie voor de leerlingen én de leerkracht. Terwijl je er eigenlijk het minst voor moet doen. Er is geen stappenplan of handleiding die uitlegt hoe het precies moet. Dat kan ook niet. Genietend lezen is voor iedereen anders: het boek dat je kiest, de plek waar je leest, het gevoel dat je krijgt bij het lezen, je mening over het verhaal... Deze factoren vormen als het waren een definitie over wat “genietend lezen” nu precies is.

Aidan Chambers zei ooit: *“Een onderscheidende lezer, leest niet per se veel, maar hij beseft wat veel waarde heeft. Dit doet hij door goed na te denken over wat hij leest. Bovenal vindt hij plezier in het lezen.”*

1.2 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

“Hoe kunnen we de kloof tussen jongeren uit de 2de graad BSO en de bibliotheek verkleinen om genietend lezen te bevorderen?”

Om deze vraag zo goed mogelijk te beantwoorden, worden volgende bijvragen gesteld:

- Waarom lezen jongeren niet graag?
- Wat is de rol van de leraar hierin?
- Hoe kan PAV hieraan tegemoet komen?
- Wat is het belang van de bibliotheek voor jongeren?
- In welke mate zijn jongeren bereid om tijd door te brengen in de bibliotheek?
- Hoe kunnen we de bibliotheek terug populair maken bij jongeren?

1.3 Onderzoeksplan

Het is de lector PAV, Rita Ramaekers, die voorstelde om een onderzoek te doen naar leesbevordering bij leerlingen van de tweede graad BSO. In de eerste graad wordt hier duidelijk rond gewerkt, maar vanaf de tweede graad verdwijnt het onderwerp als sneeuw voor de zon. Allereerst wordt er dus onderzocht of genietend lezen überhaupt aanwezig is in de lessen. Indien dat het geval is, wordt er op zoek gegaan in welke mate het aan bod komt en op welke manier.

Vervolgens wordt er informatie gezocht over allerlei onderdelen die in dit werk aan bod zullen komen: genietend lezen, de BSO-leerling, leesprikkels, leerplannen PAV... Deze informatie staat gelijk aan een stevige fundering die dit werk onderbouwt.

Daarna komt het moeilijkste onderdeel: op zoek gaan naar een bibliotheek die bereid is om samen te werken en een activiteit te organiseren voor de jongeren. Als er een bibliotheek bereid is om mee te werken, moet er op zoek gegaan worden naar een school in de buurt. In deze school worden de leerlingen gevraagd om mee te werken aan het project. Het is immers de bedoeling om de leerlingen buiten de schooluren in de bibliotheek te krijgen voor het project.

De praktische uitvoering van dit werk is het organiseren van een nocturne in de bibliotheek. De leerlingen worden een avond verwacht in de bibliotheek en zullen er allerlei activiteiten doen. Deze activiteiten dragen bij tot het bevorderen van genietend lezen.

1.4 Literatuurstudie

1.4.1 De cijfers

De resultaten van het PISA-onderzoek in 2015 vertellen ons heel wat. Leerlingen zijn sterke lezers op technisch niveau, maar zullen nooit uit zichzelf en in hun vrije tijd een boek vastnemen. Leerlingen uit het ASO lezen wel meer dan leerlingen uit het TSO, die op hun beurt toch nog wat meer lezen dan leerlingen uit het BSO. Zij scoren het laagst. Daar is demotivatie het meest zichtbaar en de vraag naar leesbevordering dus het grootst.

In Vlaanderen leest 47 procent van de jongeren niet dagelijks voor het plezier. Slechts 6 procent gaat maandelijks naar de schoolbibliotheek. Leerlingen doen aan plezierlezen, maar beseffen het vaak niet. Een krant, tijdschrift of artikel op de smartphone hoort ook al tot genietend lezen. Het maakt niet zo zeer uit wat de leerlingen lezen, als ze maar lezen. Plezierlezen is immers onderdeel van het levenslang leren. (Onderwijs Vlaanderen, 2017)

1.4.2 Vicieuze cirkel

BSO- leerlingen die niet graag lezen zitten in een vicieuze cirkel. Ze lezen niet graag en zijn dus niet gemotiveerd. De leerkracht maakt soms de fout de grens van genietend lezen te overschrijden door er een opdracht aan toe te voegen. Klassieke lange opdrachten zijn niet motiverend: het boek kort samenvatten, een interview afnemen met het hoofdpersonage, een brief schrijven naar de auteur... Bij genietend lezen zijn korte opdrachten daarentegen zeker niet verkeerd. De leerlingen moeten bijvoorbeeld een foto maken terwijl ze genietend lezen: in hun slaapkamer, in bad, op de bus, op het toilet...

Dit werk richt zich op de tweede graad BSO. In het beroeps secundair onderwijs zijn er leerlingen die niet willen lezen, andere proberen, maar kunnen het niet. Een tekst lezen en inhoudelijk begrijpen is even moeilijk en zwaar als theorie studeren. (Rosius, 2017)

1.4.3 De leescirkel

Leescirkel van Chambers

Een schrijver met net dat tikkeltje meer is Aidan Chambers. Hij is afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk en was oorspronkelijk leerkracht Engels. Vanaf 1968 legde Chambers zich volledig toe op het schrijven. Hij schreef zelf een aantal boeken: “*Het geheim van de grof*”, “*Tirannen*”... Naast schrijven legt hij zich ook toe op jeugdliteratuur. Aidan Chambers staat ook bekend om zijn interessante lezingen omtrent literatuur in het onderwijs. (Iedereen leest., 2017)

In bovenstaande afbeelding staat visueel voorgesteld wat belangrijk is om genietend lezen succesvol te bevorderen. Centraal staat de “helpende volwassene”. Dat zijn de leerkrachten, maar zeker ook de ouders. De leerkracht in staat voor 40% van de opvoeding van een kind. Lezen is onderdeel van deze opvoeding. We begeleiden leerlingen binnen drie verschillende aspecten.

Vooraleer we kunnen beginnen met lezen, moeten we een boek kiezen. Dit is het moment waarop de meeste leerlingen al een kleine paniekaanval krijgen. Een goed voorbeeld speelde zich af in de bibliotheek van Heusden-Zolder. Een klas ging met hun juf naar de bib. De leerlingen mochten allemaal een boek kiezen. Voor sommige leerlingen ging het goed, voor anderen slecht. Toen het bezoek bijna afgelopen was, riep de juf herhaaldelijk dat de leerlingen zich moesten haasten en dat ze nog maar vijf minuten tijd hadden om een boek te kiezen. Leerlingen liepen zenuwachtig heen en weer en namen lukraak een boek uit de rekken. Zonder te weten of ze het goed of slecht zouden vinden. Dit deel van het proces vraagt dus ook een extra inspanning van de leerkracht. Een goede begeleiding is noodzakelijk voor de leerlingen.

Leerlingen kunnen ook een boek kiezen in de klasbibliotheek. Deze bibliotheek is afhankelijk van het budget van de school. Het is een goed idee om de boeken zo toegankelijk mogelijk te houden. Door de boeken in een gesloten kast te houden, worden de leerlingen niet geprikkeld of uitgenodigd om te lezen. Een gevarieerde leeslijst voor de leerlingen is altijd bevorderend en helpt bij hun keuze. Een leerkracht kan zijn leerlingen prikkelen om te lezen, door ze telkens een beetje te laten proeven van het lezen. Een spannend stuk uit een boek voorlezen, zorgt ervoor dat de leerlingen nieuwsgierig worden naar het vervolg. In het beste geval halen ze het boek zelfs in de bib. Hier volgt dus het lezen zelf. Iedereen leest anders: sommigen lezen liefst in stilte, anderen hardop of ze willen voorgelezen worden. Belangrijk is dat leerlingen tijd maken om te lezen.

Ten slotte gaan leerlingen reageren. Dit gebeurt tijdens het hele proces. Leerlingen gaan niet enkel reageren op de inhoud van het boek, maar beginnen al met naar de kaft te kijken. De eerste indruk is altijd belangrijk, niet enkel bij mensen maar ook bij boeken. Leerlingen gaan af op wat ze zien en op basis daarvan maken ze hun keuze. Kiezen is een vorm van reactie. Tijdens het lezen gaan de leerlingen zich bepaalde vragen stellen en al dan niet gevoelens uiten. Het is hier heel belangrijk om deze vragen te beantwoorden en de gevoelens bespreekbaar te maken. De leerkracht moet dan ook doelgerichte vragen stellen om het als het ware uit de leerlingen te sleuren. Dit behoort zelfs een beetje tot het activerend lezen. Na het lezen gaan ze hun mening vormen over het boek dat ze gelezen hebben, de laatste vorm van reactie. (Chambers, 2002)

1.4.4 Profiel van de BSO-lezer

Zoals hierboven vermeld, weten we dat leerlingen niet graag lezen. Maar hoe komt dat nu? Waar is dat aan te wijten? Om het probleem op te lossen moeten we eerst even tot de kern van de zaak komen. Om optimaal in te spelen op het leesgedrag van de leerlingen, moeten we eerst zijn leesgeschiedenis en leesgedrag schetsen. Lezen begint al van kleins af aan. De leerlingen leren lezen en normaal gesproken wordt hier elk onderwijsjaar aan verder gewerkt. De leerlingen zouden een stijgende leeslijn moeten hebben. Hun niveau stijgt naarmate ze meer oefenen. (Centrum voor taal en onderwijs, 2017)

De meeste leerlingen in het BSO zijn praktisch gericht, zij kiezen ervoor hun beroep te leren. Ze leren al doende en zullen dus niet van in het begin uitblinken in hun beroepspraktijk. Verder hebben ze ook interesse in het onmiddellijk bruikbare. Belangrijk om te weten is dat beroepsleerlingen heel erg spontaan zijn. Ze komen misschien niet altijd even beheerst en geconcentreerd over, maar zijn daarom niet minder geïnteresseerd. De leerlingen zullen altijd heel eerlijk zijn in het gevoel dat ze uiten. Aansluitend hierbij, is het gebleken dat ze ook altijd dankbaarheid tonen. Voor ieder wie hen begrijpt en begeleidt, tonen ze aanhankelijkheid. Niettegenstaande zijn ook zij de leerlingen die het vaak moeilijk hebben met studeren. Ze verwerken moeilijker grote hoeveelheden leerstof. De leerlingen steken veel energie in de transfer van theorie naar praktijk.

Sommige leerlingen hebben al een lange rit achter de rug. Doordat hun schoolverleden niet al te vlot verliep, vertonen ze kenmerken van schoolmoetheid. Een groot aantal leerlingen hebben het moeilijk met van schoolse verbale vaardigheden. Als ze van een andere afkomst zijn, worden ze, door een gebrek aan kennis in het Nederlands, soms in het BSO geplaatst. Genietend lezen start immers bij technisch lezen. Een kind moet kunnen lezen om ervan te genieten. Sommige leerlingen slaan deze oefen- of leermomenten over doordat ze niet naar het lager onderwijs zijn geweest. Een andere thuistaal maakt het daar niet makkelijker op. Bovendien werken de leerlingen niet graag lange tijd aan een taak. Als iets te lang duurt of te veel moeite en tijd in beslag neemt, haken ze af.

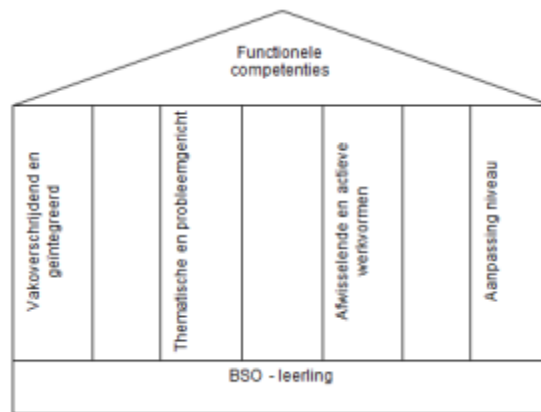
Jammer genoeg is het zelfvertrouwen bij onze BSO-leerlingen niet zo groot. Sommige bovengenoemde kenmerken hebben er voor gezorgd dat ze niet de positieve bevestiging kregen die ze eigenlijk verdienen. Hierdoor zijn ze soms ongelukkig en onzeker. Het enige waar ze echt naar verlangen is positieve stimulering en bevestiging. Het mag misschien niet altijd hardop gezegd worden, maar de meeste van deze leerlingen komen ook uit een gezin met een lagere socio-economische status. De schoolcultuur verschilt zodanig van de thuiscultuur en hun studiekansen zijn sterk verminderd. Ten slotte is er nog een gevolg van het gebrek aan zelfbevestiging. De leerlingen kunnen zich afzonderen, omdat ze het gevoel hebben dat ze toch enkel op zichzelf kunnen rekenen. Ze sluiten zich af van de buitenwereld en het vlot sociaal functioneren wordt bemoeilijkt. (Kelchtermans, 2015)

1.4.5 Getuigen aan het woord

Al doende leert men. Ook in dit geval. Door mensen, situaties of voorbeelden uit de praktijk aan bod te laten komen, kan achterhaald worden hoe de anticipatie het best in zijn werk gaat.

1.4.5.1 Het vak PAV

Dit onderzoek vertrekt vanuit het vak PAV. Het vakdidactisch kader getuigt van enkele belangrijke elementen. Het belang van de BSO-leerling staat centraal. Met behulp van een viertal elementen, worden zijn functionele competenties bereikt. Allereerst moet het hele gebeuren rond genietend lezen vertrekken vanuit een vakoverschrijdend en geïntegreerd perspectief. Daarnaast moet er thematisch en probleemgericht gewerkt worden. Verder is het goed om in de eventuele korte opdrachten afwisselende en motiverende werkvormen te gebruiken. Ten slotte moet het boek aangepast zijn naar het niveau van de leerlingen in kwestie. (Rosius, Didactiek PAV , 2016)

(Rosius, Functionele competenties)

De leerling staat centraal en alles rondom hem/haar moet aan hem/haar aangepast worden. Er moet een zorg op maat aangeboden worden waarin voldoende differentiatie zit. De leeromgeving moet zo uitdagend en authentiek mogelijk zijn. Dit kan de leerkracht doen door in te spelen op de leefwereld van de leerlingen. Deze elementen dragen bij tot het veilige en leerrijke klasklimaat dat de leerlingen nodig hebben. (Janssens, Van Looy, Placklé, & De Smet, 2012)

(Placklé)

1.4.5.2 De leerplannen

In de eerste graad wordt zowel in het leerplan GO! als VVKSO genietend lezen opgenomen. In veel scholen wordt dan ook ijverig gewerkt rond het brengen van plezier in het lezen bij de leerlingen. Wanneer de overschakeling naar de tweede graad wordt gemaakt. Blijkt het opeens niet meer belangrijk dat leerlingen plezier vinden in lezen. Plezierlezen komt namelijk enkel nog maar aan bod in de het leerplan van het VVKSO. (VVKSO , 2017) Het is echter wel een leerplandoelstelling die weinig aandacht krijgt. Zowel van de leerkrachten als van de onderwijsinspectie. Er wordt zelden of nooit een opmerking gemaakt in de inspectieverslagen over het gebrek aan plezierlezen. (Vlaamse Overheid , 2017)

Genietend lezen draagt bij tot de ontwikkeling van het kind en is dus belangrijk. De vaardigheden binnen PAV laten ons toe om te werken rond genietend lezen: taalvaardigheid, tijd en ruimte...Genietend lezen zorgt er terwijl ook voor dat we de vaardigheden en dus de leerplandoelstellingen en eindtermen kunnen bereiken. Het is een win-win situatie.

1.4.5.3 De leerkrachten

De grote hoeveelheid aan materiaal voor leesbevordering staat in contrast met het beetje aandacht voor genietend lezen in de leerplannen. Sommige leerkrachten durven het materiaal niet goed gebruiken, omdat het onderwerp toch amper aan bod komt in het leerplan. Andere leerkrachten weten het niet, of kennen het belang er niet van. (Iedereen leest, 2017)

Leerlingen verwachten van hun leerkracht dat hij/zij enthousiast lesgeeft. Ze hebben dat enthousiasme nodig voor hun eigen motivatie. Doordat de leerkracht zelf niet vertrouwd is met het hele gebeuren rond plezierlezen, is het moeilijk om met dat nodige enthousiasme voor de klas te staan. Een andere moeilijke taak voor de leerkracht is het kiezen van de juiste boeken. Elke leerling heeft een ander leesprofiel en heeft dus ook nood aan een ander boek. (Rosius, Leesplezier bevorderen in PAV, 2017)

Verder is het ook realiteit dat leerkrachten niet altijd even au sérieux genomen worden door de school. Sommige scholen schenken namelijk weinig of zelfs geen aandacht aan het genietend lezen, terwijl het eigenlijk wel een belangrijk onderdeel binnen het taalbeleid is. De leerkracht neemt dan wel individuele initiatieven, maar zonder back-up worden die al snel tenietgedaan. (Rosius, Leesplezier bevorderen in PAV, 2017)

1.4.5.4 De leerlingen

Voetbal, tennis, gamen, weekendwerk... Allemaal factoren die leerlingen er toe beletten om te lezen. Ze hebben altijd wat beters te doen, want lezen is uiteindelijk nutteloos en levert geen bijdrage. Uit eigen ervaring is opgevallen dat wanneer er voorgelezen wordt, leerlingen zich wel kunnen verdiepen in een verhaal. Het is muisstil in de klas en de leerlingen zijn aandachtig. Op het einde van het verhaal stellen ze zelfs vragen: "hoe loopt het verder af met X?" of "hoe moet het nu verder met Y?". Dat is waar men naar toe moet willen! Leerlingen worden geprikkeld, raken nieuwsgierig en in het beste geval zullen ze zelfs op zoek gaan naar het boek om het zelf te lezen. Het is zo belangrijk dat de verplichting bij genietend lezen afwezig is. De leerlingen moeten het uit vrije wil doen. (Leerlingen, 2017)

Voorbeeld: In Hoboken is er een school die elke twee weken op vrijdagnamiddag een moment vrij lezen organiseert. De leerlingen krijgen 30 minuten om te lezen, zitten of hangend op hun bank of in een hoekje. Het is gewoon lezen. Er staan geen punten op en er is dus geen extra druk. De leerlingen krijgen altijd de volgende feedback: "*Fijn dat je gelezen hebt!*". Dat doet vaak zoveel meer dan een hoog cijfer. (Ramaekers, 2017)

1.5 Lezen op het scherm

Het is de ervaring die bewijsstukken levert voor onderstaande ideeën. Mensen die een e-boek lezen, gaan niet alleen minder diep in op het verhaal, maar lijken het verloop minder goed te onthouden (Mangen en Kuiken, 2014). Dit zou wel eens willen zeggen dat de eigenschappen van digitale tekstdragers minder effect op vlak van leeservaring en tekstverwerking dan die van een papieren boek. Dit is enkel van toepassing voor volwassenen. Hetzelfde onderzoek bij scholieren wijst uit dat zij de tekst, ongeacht digitaal of op papier, goed begrijpen. (Nielen, 2016).

1.6 Conclusie

Een BSO-leerling merkte in de les op: “Regels zijn er om te breken”. Hij kreeg van mij als antwoord: “Problemen zijn er om opgelost te worden”. Ook in dit geval.

Bij de oplossingen wordt opnieuw de leescirkel even betrokken. Hier kwamen drie verschillende aspecten aan bod: selecteren, lezen en reageren. De leerkracht kan hier goed op inspelen. Leerlingen moeten geprikkeld worden om te lezen. Dit kan op verschillende manieren: spreuken ophangen in de klas, spreuken noteren op toetsen, T-shirts met teksten ophangen...

Differentiatie speelt hier ook een belangrijke rol. Elk individu en dus ook elke leerling is anders. Hier gaat het dan niet enkel over andere interesses, maar ook over leesniveaus. Als de leerkracht een leeslijst maakt, moet hij hier zeker rekening mee houden. Door verschillende genres in de leeslijst te plaatsen, kan hij onervaren lezers geruïststellen. Ervaren lezers kunnen misschien net uit hun comfortzone komen.

Bij het lezen zelf, neemt de taak van de leerkracht een stapje terug. Zijn functie inzake motivatie wordt minder, maar een positieve benadering blijft wel heel erg belangrijk. Hij kan de leerlingen voorbereiden op het lezen door af en toe een stukje voor te lezen. Enerzijds worden ze geprikkeld, anderzijds raken ze gewend aan de taligheid. Lezen kan je overal: op de bus, op je kamer, op het toilet... Een kind moet zelf bepalen waar het zich goed bij voelt. Eens hij buiten de schoolmuren treedt, is het niet meer onder controle van de leerkracht. In de klas kan dat wel nog. Daarom is het leuk als er een hoekje ingericht wordt, waar leerlingen rustig kunnen zitten en lezen. Als ze sneller klaar zijn met een oefening, toets of taak, kunnen ze hun tijd daar optimaal benutten. Zo is de leerling aan het lezen en heeft de leerkracht controle over de situatie.

Pubers hebben hun eigen mening en verkondigen die ook maar al te graag. Belangrijk is dat die gehoord wordt en, in de mate van het mogelijke, begrepen wordt. Als een leerling een boek superslecht vindt omdat het hoofdpersonage gemeen is, dan is dat zo. Het is van groot belang dat de leerling positief benaderd wordt. Een positieve ervaring zorgt voor motivatie en motivatie zorgt voor...

2 Ontwerponderzoek

2.1 Een tocht door de bib

In dit werk is het de bedoeling om leerlingen uit de tweede graad BSO opnieuw te motiveren om in hun vrije tijd de lezen. Het belang van plezierlezen en de mogelijke oorzaken van de demotivatie is reeds besproken. Tijd om over te gaan tot een mogelijke oplossing voor het probleem.

Oorspronkelijk was het de bedoeling om een nocturne te organiseren in een bibliotheek voor de leerlingen van de tweede graad BSO. Jongeren zouden dan aan de slag gaan met allerlei activiteiten om hun leesproces te bevorderen. Achteraf is gebleken dat het niet zo evident is om jongeren na hun schooluren in de bibliotheek te krijgen. Het evenement dat dus in eerste instantie georganiseerd werd, kon jammer genoeg niet plaatsvinden.

Leerlingen overtuigen om een avondje in de bibliotheek door te brengen, kan heel wat moeite kosten. Wie zou de leerlingen beter gemotiveerd krijgen dan hun leerkracht zelf? De nocturne in de bibliotheek bleef onveranderd gepland zoals voordien. Het doelpubliek aan de andere kant werd wel veranderd. In de plaats van de leerlingen zelf, zouden nu de leerkrachten de activiteiten eens mogen komen testen. Op 6 juni 2017 werd in de bibliotheek van Heusden-Zolder een nocturne georganiseerd rond de leesbevordering van leesplezier voor leerkrachten uit de 2de graad BSO. Leerkrachten konden kennismaken met activiteiten die de leerlingen op verschillende aspecten helpen en begeleiden om uiteindelijk plezierlezen te bekomen. Hieronder worden de activiteiten opgesomd. In bijlage staat de leerlingenbundel.

2.1.1 De bibliotheek

Het evenement dat georganiseerd werd, ging door in de bibliotheek van Heusden-Zolder. De bib is centraal gelegen en zeer toegankelijk. Het is een mooie bibliotheek die in haar uiterlijk inspeelt op de taligheid en leesprikkels voor mensen. Zo zijn er in de hele bibliotheek quotes terug te vinden die door mensen uit Heusden-Zolder ingestuurd konden worden. Vaak zijn het fragmenten uit een boek of quotes van auteurs naar keuze.

De bibliotheek is ook heel modern ingericht. Het uitleenproces kan volledig zelfstandig verlopen door de computergestuurde scanners die zich op verschillende plekken aan de uitgang van de bib bevinden. Verder zijn er heel wat computers ter beschikking om opzoeken te doen. Er is een enorm ruim aanbod boeken voor kinderen, jongeren en volwassenen. Alle genres komen aan bod en er is keuze voor iedereen.

Verder worden er ook heel wat evenementen georganiseerd in de bibliotheek van Heusden-Zolder. Scholen komen er langs voor voorleesmomenten, klasjes komen boeken uitlenen, de leesclub komt regelmatig langs, er zijn zoektochten met QR-codes uitgewerkt in de bibliotheek, er worden wedstrijden georganiseerd en zelfs de hangjongeren van Heusden-Zolder bezoeken regelmatig de bibliotheek. Vooral op woensdagnamiddag en na de school zijn de jongeren er terug te vinden. Ze lezen boeken, werken voor school of hangen er gewoon wat rond.

2.1.2 Doelpubliek

Zoals eerder vermeld is het niet evident om leerlingen na een lange dag verplichte lessen ook nog eens in de bibliotheek te krijgen. Ze besteden hun vrije tijd liever elders. Op zich zou het perfect mogelijk zijn om de leerlingen in de bibliotheek te krijgen, maar eerder overdag én in het kader van de lessen PAV. Om het product van de nocturne te bekomen, is er een proces nodig waarin de leerlingen bijvoorbeeld het hele jaar door geprikkeld worden en zo de motivatie al hebben om aan leesplezier te doen.

2.2 Uitgewerkte materialen

Hieronder staan een aantal uitgewerkte activiteiten voor de leerlingen. Deze activiteiten behandelen verschillende problematieken bij leerlingen. De boekenkeuze van de leerlingen, motivatie van de leerlingen, verschillende manieren om te lezen en zelf lezen worden behandeld.

2.2.1 Leerlingenbundel

Om leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden is er een leerlingenbundel ontworpen. In deze bundel krijgen leerlingen een aantal activiteiten aangeboden die hun zal helpen in hun zoektocht naar leesplezier. Hieronder staan de activiteiten kort uitgelegd. De uitgebreide fiches zijn in de bijlage terug te vinden.

2.2.1.1 Activiteit 1

De eerste activiteit start meteen als de leerlingen binnenkomen. Er hangt een groot bord op. De leerlingen schrijven hun naam op een papiertje en plaatsen het op het bord. Ze geven hun eigen mening omtrent plezierlezen. Op het einde van het bezoek, als de leerlingen de activiteiten doorlopen hebben, gaan ze opnieuw naar het bord. Als hun mening veranderd is mogen ze het naamkaartje verplaatsen, zo niet laten ze het hangen. Uiteindelijk is het de bedoeling om alle leerlingen een positieve kijk te laten krijgen op plezierlezen.

Het is ook perfect mogelijk om dit bord op te hangen in de klas en te werken met foto's van de leerlingen in plaats van naamkaartjes. Leerlingen veranderen hun mening misschien niet na een paar uur maar misschien wel na een maand of twee maanden werken rond plezierlezen.

Zie bijlage 2, activiteit 1 op pagina 24.

2.2.1.2 Activiteit 2

Leerlingen weten meestal niet welk boek ze moeten kiezen. De standaardkeuze is het dunste boek in de bibliotheek. Bij lezen gaat het niet om de kwantiteit, maar de kwaliteit van het boek. Een dun boek is sneller uitgelezen, maar daarom inhoudelijk niet beter. Er zijn zoveel meer factoren waar leerlingen rekening mee kunnen houden. Soms zijn ze niet op de hoogte, soms willen ze er niet van weten.

Bij deze activiteit gaan de leerlingen op zoek naar een boek dat het best past bij hun leesprofiel. Ze houden daarbij rekening met de volgende aspecten:

- dikte van het boek;
- de kaft van het boek;
- het genre van het boek;
- de titel van het boek;
- de kaft van het boek;
- de samenvatting op de achterflap van het boek.

Aan de hand van deze onderdelen gaan ze op zoek naar een boek dat hen ligt. Dan pas kunnen ze selecteren wat ze wel of niet goed vinden.

Zie bijlage 2, activiteit 2 op pagina 25 tot en met 27.

2.2.1.3 Activiteit 3

Een boek ziet er saai uit en nodigt niet uit om te lezen, in de ogen van onze jongeren althans. Meestal zijn ze niet op de hoogte van de andere mogelijkheden. Leerlingen kunnen lezen zonder echt te lezen. Er bestaan luisterboeken, e-boek, iPads en gewone boeken voor de liefhebbers.

De leerlingen gaan op verkenning en mogen alle mogelijkheden ook echt uittesten. Ze gaan op zoek naar iets dat echt bij hen past en dan kunnen meenemen naar de toekomst. Deze activiteit werkt zeer bevorderend voor leerlingen met leesproblemen door dyslexie of een beperkte schoolse taalvaardigheid.

Zie bijlage 2, activiteit 3 op pagina 28.

2.2.1.4 Activiteit 4

Voorlezen is een enorm belangrijke leesprikkel voor de leerlingen, maar hij moet goed uitgevoerd worden. Het slagen van deze activiteit wordt bepaald door het boek, het fragment en de inleving van de leerkracht. Dit zal verklaren of ze een boek wel of niet zouden willen lezen. Door voorgelezen te worden, hebben leerlingen het gevoel dat ze niks moeten doen én worden ze getriggerd om zelf te lezen. Ze beleven de spanning, emoties en het verhaal alsof ze er echt inzitten. Bovendien willen ze natuurlijk ook weten hoe het afloopt.

Om zoveel mogelijk leerlingen te kunnen bekoren, verloopt deze activiteit als volgt: de leerlingen bepalen hun fragment aan de hand van kernwoorden. De gekozen boeken om uit voor te lezen zijn gevarieerd, maar beperken zich wel tot vier boeken. Elk boek krijgt een kernwoord toegewezen. Dit kan het genre, maar ook een personage of centraal thema zijn. De leerlingen kiezen een kernwoord en zo ook onbewust hun boek. De leerkracht leest dan een stukje voor uit het gekozen boek. Hierbij is het belangrijk dat de leerlingen kunnen doen en laten wat ze willen. Ze nemen een houding aan die voor hen comfortabel is: ook al betekent dit dat ze ergens hangen, zitten of liggen. Bij deze activiteit ligt de nadruk echt op het genieten.

De leerkracht kan hier een vaste prikkel van maken. Er zijn namelijk scholen die elke twee weken een vaste voorleesnamiddag of voorleesuurtje hebben. De leerlingen mogen dan even relaxen, rusten en genieten van het verhaal na een lange dag.

Zie bijlage 2, activiteit 4 op pagina 29.

2.2.1.5 Activiteit 5

De leeslijn, een leerlijn voor het lezen, ziet als laatste stap het zelfstandig lezen. Leerlingen weten welk boek bij hen past, kunnen er zelf naar op zoek gaan en kunnen dus zelf aan de slag met het lezen. Ondanks het concept van genietend lezen, komt er toch een kleine opdracht bij kijken. De leerlingen kiezen een boek door middel van “Boekenzoeker”. Het is een begeleidende website die, aan de hand van allerlei vragen en interesses van de leerlingen, op zoek gaat naar boeken die bij hen zouden passen. Ze nemen het boek uit de rekken en zoeken een rustige plek in de bibliotheek waar zij zich goed voelen. Ze lezen een stukje uit het boek en nemen een foto van zichzelf of laten zich fotograferen. Die foto postten ze op de voorziene Padlet.

Zie bijlage 2, activiteit 5 op pagina 30.

2.2.2 Leerkrachtenbundel

Om de leerkrachtenbundel interactief te maken werden er bijhorende “Thinglinks” gemaakt. Van elke “Thinglink” werd dan weer een QR code gemaakt. In bijlage 3 zitten QR-codes gesorteerd per activiteit en pagina. Als de leerkracht deze QR-code scant, zal hij/zij een “Thinglink” zien verschijnen. In deze foto zitten allerlei tips, tricks en extra informatie die de leerkracht kan gebruiken.

- Leerkrachtenversie activiteit 1: zie bijlage 3 op pagina 33.
- Leerkrachtenversie activiteit 2: zie bijlage 3 op pagina 34.
- Leerkrachtenversie activiteit 3: zie bijlage 3 op pagina 35.
- Leerkrachtenversie activiteit 4: zie bijlage 3 op pagina 35.
- Leerkrachtenversie activiteit 5: zie bijlage 3 op pagina 36.

Besluit

De nocturne die georganiseerd werd, was niet zo'n groot succes. Enerzijds kwam dit door de timing. Heel veel leerkrachten hebben op deze tijd van het schooljaar weinig tijd om nog een hele avond in de bib door te brengen. Op het einde van het schooljaar is het ook heel moeilijk om nog een leesbevorderingsproject te starten. Anderzijds is het simpelweg heel moeilijk haalbaar om een nocturne te organiseren.

De demotivatie bij leerlingen wordt steeds erger. Dat is gebleken uit de feedback die tijdens de nocturne gegeven werd door de leerkrachten. Ze zitten letterlijk met de handen in het haar. Leerlingen lezen echt niet meer graag en ze gemotiveerd krijgen wordt alsmaar moeilijker. Dit eindwerk biedt geen concrete oplossing, maar kan wel als hulpmiddel gebruikt worden voor de leerkrachten. Er zijn vijf basisactiviteiten uitgewerkt die ze naar behoren kunnen aanvullen. Het is ook perfect mogelijk, en best aan te raden zelfs, om deze activiteiten te verspreiden over het schooljaar.

Door de activiteiten herhaaldelijk toe te passen zal men tot een beter resultaat komen. Leerkrachten kunnen hun leerlingen continu prikkelen door aspecten in het klaslokaal toe te voegen: posters van boeken, een boekenrek, affiches van boekencovers, affiches van verfilmde boeken... Leerlingen uit het BSO hebben ook voor detail en zullen meteen opmerken dat er iets veranderd is in de klas. De leerkracht kan dan dat moment gebruiken om even te praten over boeken en de interesses van de leerlingen omtrent lezen. Ook het voorlezen is een heel belangrijke leesprikkel. Door er een vast moment van te maken, zullen leerlingen uitkijken naar het laatste uurtje op vrijdagmiddag. Enerzijds omdat ze geen zware mentale inspanning meer moeten leveren, maar anderzijds ook omdat ze even kunnen ontspannen. Ze hoeven aan niets te denken en kunnen gewoon even genieten.

Leerlingen mogen natuurlijk niet te zeer verwend worden. De leerkracht kan ervoor zorgen dat ze hun aandacht blijven behouden door af en toe een vraag te stellen. Voor het lezen, tijdens het lezen, maar zeker ook na het lezen. Door de vraagstelling zijn ze toch verplicht om een beetje op te letten, maar zullen ze ook meer opgaan in het verhaal dat hen verteld wordt.

Ten slotte is de leerkracht als goede begeleider zeer noodzakelijk. Hij/zij is de rots in de branding voor de leerlingen. Door ze te helpen bij hun boekenkeuze, zullen ze vertrouwen krijgen. Door ze te helpen bij hun leesmethode, zullen ze hun gemak vinden. Door ze voor te lezen zullen ze geprikkeld raken. En door dit alles te combineren zullen ze uiteindelijk zelfstandig lezen.

En laten we eerlijk zijn: is dat niet wat we willen voor onze leerlingen?

Literatuurlijst

Centrum voor taal en onderwijs. (2017, februari 20). *CTENO*. Opgehaald van CTENO:

<http://www.cteno.be/index.php?idWs=17>

Chambers, A. (2002). *De leesomgeving*. NBD.

Iedereen leest. (2017, februari 27). *Stichting lezen* . Opgehaald van Stichting lezen :

<http://www.stichtinglezen.be/>

Iedereen leest. (2017, februari 20). *Jeugdliteratuur.org*. Opgehaald van Jeugdliteratuur.org:

<http://jeugdliteratuur.org/auteurs/aidan-chambers>

Kelchtermans, R. (2015). *Het BSO: de clichés voorbij...*

Leerlingen. (2017). Leerlingen aan het woord . (C. Lowette, Interviewer)

Onderwijs Vlaanderen. (2017, februari 20). *Onderwijs Vlaanderen*. Opgehaald van Onderwijs

Vlaanderen:

https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/PISA2015_samenvatten_de_broch_FINAL.pdf

Placklé, I. (sd). De krachtige leeromgeving. *De krachtige leeromgeving*.

Ramaekers, R. (2017, februari 20). Anekdote Hoboken . (C. Lowette, Interviewer)

Rosius, H. (2016). *Didactiek PAV* .

Rosius, H. (2017). Leesplezier bevorderen in PAV. In H. Rosius, *Leesplezier bevorderen in PAV* (pp. 3-8).

Rosius, H. (sd). *Functionele competenties* .

Vlaamse Overheid . (2017, februari 27). *Publicaties Vlaanderen*. Opgehaald van Publicaties

Vlaanderen : <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/onderwijsspiegel-2017-jaarlijks-rapport-van-de-onderwijsinspectie>

VVKSO . (2017, februari 27). *Onderwijs VVKSO* . Opgehaald van Onderwijs VVKSO :

<http://ond.vvksso-ict.com/leerplannen/doc/pav-2012-014.pdf>

Geraadpleegde werken

Blickx, T. (2017, februari 27). Een tocht door een wereld van inkt.

Centrum voor taal en onderwijs. (2017, februari 20). *CTENO*. Opgehaald van CTENO:

<http://www.cteno.be/index.php?idWs=17>

Chambers, A. (2002). *De leesomgeving*. NBD.

Hogeschool PXL . (2016, oktober 30). Gids voor de bachelorproef.

Iedereen leest. (2017, februari 27). *Stichting lezen* . Opgehaald van Stichting lezen :

<http://www.stichtinglezen.be/>

Iedereen leest. (2017, februari 20). *Jeugdliteratuur.org*. Opgehaald van Jeugdliteratuur.org:

<http://jeugdliteratuur.org/auteurs/aidan-chambers>

Janssens, I., Van Looy, L., Placklé, I., & De Smet, E. (2012). *Expeditie PAV* .

Kelchtermans, R. (2015). *Het BSO: de clichés voorbij...*

Leerlingen. (2017). Leerlingen aan het woord . (C. Lowette, Interviewer)

Mommens, G. (2017, Februari 27). Leesplezier in PAV stimuleren door het vak 'hout'.

Onderwijs Vlaanderen. (2017, februari 20). *Onderwijs Vlaanderen*. Opgehaald van Onderwijs

Vlaanderen:

https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/PISA2015_samenvatten_de_broch_FINAL.pdf

Placklé, I. (sd). De krachtige leeromgeving. *De krachtige leeromgeving*.

Ramaekers, R. (2017, februari 20). Anekdote Hoboken . (C. Lowette, Interviewer)

Rosius, H. (2016). *Didactiek PAV* .

Rosius, H. (2017). Leesplezier bevorderen in PAV. In H. Rosius, *Leesplezier bevorderen in PAV* (pp. 3-8).

Rosius, H. (sd). *Functionele competenties* .

Vlaamse Overheid . (2017, februari 27). *Publicaties Vlaanderen*. Opgehaald van Publicaties Vlaanderen : <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/onderwijsspiegel-2017-jaarlijks-rapport-van-de-onderwijsinspectie>

VVKSO . (2017, februari 27). *Onderwijs VVKSO* . Opgehaald van Onderwijs VVKSO : <http://ond.vvksso-ict.com/leerplannen/doc/pav-2012-014.pdf>

Bijlagen

Bijlage 1: Uitnodiging leerkracht

Beste leerkracht

Mijn naam is Céline Lowette en ik studeer aan de Hogeschool PXL te Hasselt. Ik volg de lerarenopleiding voor het secundair onderwijs en combineer de vakken Nederlands en PAV. Om mijn opleiding af te ronden maak ik in samenwerking met mijn promotor, Mevrouw Rita Ramaekers, een eindwerk rond genietend lezen in de 2de graad BSO.

Genietend lezen draagt bij tot de algemene ontwikkeling van het kind, ongeacht of ze in een ASO, TSO of BSO naar school gaan. De basis van dit onderzoek ligt in het vak PAV, met als doelgroep de leerkrachten en leerlingen uit de 2de graad in het BSO. Het onderzoek gaat in eerste instantie na hoe we jongeren terug plezier kunnen laten vinden in het lezen. In de tweede plaats wordt er gekeken in welke mate de bibliotheek hierin een rol kan spelen.

Als praktijkonderzoek is het de bedoeling een nocturne te organiseren in de bibliotheek. Via deze weg wil ik u, als leerkracht, graag uitnodigen. Tijdens deze nocturne krijgt u de mogelijkheid om een aantal activiteiten uit te testen. Deze activiteiten zijn zeer gevarieerd: leerlingen prikkelen om te lezen, leerlingen helpen bij hun boekkeuze, leerlingen laten zien welke boeksoorten er zijn (leesboeken, luisterboeken, e-boek...), ze laten kennismaken met genietend lezen... Dit materiaal wordt naar uw wens ter beschikking gesteld, zodat u de mogelijkheid heeft om dit nadien samen met uw leerlingen uit te testen.

Waar?	Bibliotheek Heusden-Zolder
Wanneer?	Dinsdag 6 juni 2017
Wie?	Alle leerkrachten uit het BSO zijn welkom, maar dit eindwerk is georganiseerd met het oog op PAV.
Programma:	18u30 – 18u45: ontvangst in de bib met een drankje 18u45 – 19u00: welkomstwoord + korte introductie 19u00 – 20u30: uittesten van allerlei activiteiten 20u30 – 21u00: afsluiter + mogelijkheid om vragen te stellen

Graag verzoeken wij u om op voorhand even te laten weten of u geïnteresseerd bent om langs te komen. U kan steeds iets laten weten via mail of telefoon:

- Celine.Lowette@student.pxl.be
- 0479695855

De bibliotheek van Heusden-Zolder, mijn promotor en ikzelf kijken alvast uit naar uw komst.

Hopelijk tot dan!

Céline Lowette

Bijlage 2: Activiteitenbundel leerlingen

Activiteit 1: Welkom!

Welkom in de bib! Allereerst wil ik jullie van harte bedanken om hier vandaag aanwezig te zijn. De activiteiten zijn overal in de bibliotheek terug te vinden. Kijk rond, probeer en doe gerust. Er zit geen vaste volgorde in de activiteiten. Je kan aansluiten waar je zelf wil. Er is alleen een kleine verplichting in start en afsluiting. De start doe je nu en de afsluiting doe je als laatste.

Opdracht: Vooraan in de bibliotheek zie je een bord staan. Via deze weg gaan we eens kijken hoe graag je eigenlijk leest.

- Neem een papiertje.
- Schrijf je naam erop.
- Plaats je naam op de juiste plaats op het bord.

Zo, nu ben je klaar om van start te gaan.

Veel plezier!

Activiteit 2: Lezen zonder boek

Als we op school een opdracht krijgen om te lezen, gaan we naar de bibliotheek om een boek uit te lenen. Soms is het boek ook verkrijgbaar op school. Wist je dat je ook kan lezen zonder boek? Voer onderstaande opdrachten even uit.

- Ga naar het plaatje met de titel “activiteit 1”.

Opdracht 1: Overloop onderstaande stappen.

- Neem de iPad die op tafel ligt en ontgrendel hem.
- Open nu de app “iBooks”.
- Kies een boek waar je graag even in zou willen lezen.
- Lees in stilte even **één pagina**.
- Als je klaar bent, leg je de iPad terug op zijn plek.

Opdracht 2: Vond je dit een leuke manier om te lezen? Omcirkel jouw antwoord.

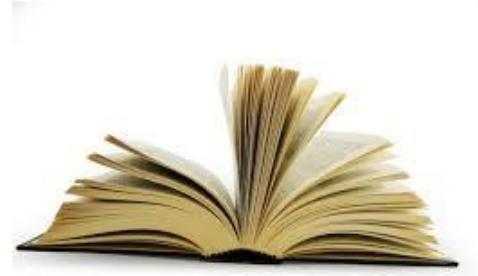
Ja   -   Neen

Opdracht 3: Waarom wel/niet? Duid het antwoord aan dat voor jou het best past. Als je antwoord niet in de lijst staat, kan je onderaan zelf eentje schrijven.

- Het ging te traag.
- Ik vond het saai.
- Ik vond het vernieuwend (= iets wat je nooit doet).
- Ik vond het handig.
- .....

Opdracht 4: Overloop onderstaande stappen.

- Kies één van de boeken die op tafel liggen.
- Open het boek op een pagina naar keuze.
- Lees **één pagina**.
- Als je klaar bent, leg je het boek terug op zijn plaats.

Opdracht 5: Vond je dit een leuke manier om te lezen? Omcirkel jouw antwoord.

Ja   -   Neen

Opdracht 6: Waarom wel/niet? Duid het antwoord aan dat voor jou het best past. Als je antwoord niet in de lijst staat, kan je onderaan zelf eentje schrijven.

- Het ging te traag.
- Ik vond het saai.
- Ik vond het vernieuwend (= iets wat je nooit doet).
- Ik vond het handig.
- .....

Opdracht 7: Overloop onderstaande stappen.

- Neem het luisterboek.
- Steek de CD op de juiste plek in de computer.
- Start het luisterboek.
- Luister een vijftal minuutjes.
- Na het luisteren steek je de CD terug in zijn hoes.

Opdracht 8: Vond je dit een leuke manier om te lezen? Omcirkel jouw antwoord.

Ja   -   Neen

Opdracht 9: Waarom wel/niet? Duid het antwoord aan dat voor jou het best past. Als je antwoord niet in de lijst staat, kan je onderaan zelf eentje schrijven.

- Het ging te traag.
- Ik vond het saai.
- Ik vond het vernieuwend (= iets wat je nooit doet).
- Ik vond het handig.
- .....

Opdracht 10: Welke methode verkies je nu voor de toekomst? Hoe zou jij graag lezen?

- Tablet
- Een gewoon boek
- Luisterboek

Waarom?

.....

.....

.....

Activiteit 3: Welk boek past bij mij?

Als je in de bibliotheek of schoolbibliotheek komt, is het vaak heel moeilijk om een boek te kiezen. Ga ik voor een dik boek of een dun boek? Wil ik een mooie kaft of een lelijke kaft? Wat zou er in de samenvatting staan?

Laten we samen om zoek gaan naar een boek dat bij jou past en dat **jij** graag leest.

- Ga naar het plaatje met de titel "Activiteit 2".

Opdracht 1: Waar let jij op als je een boek kiest? Omcirkel **jouw** antwoord (meerdere antwoorden zijn mogelijk!). Als je nog iets extra wil noteren mag dat op het laatste lijntje.

- Dikte (aantal pagina's)
- Kaft (tekening, foto's, tekst,)
- Titel
- Genre
- Samenvatting (achterflap)
- .....

Opdracht 2: Op deze tafel liggen een aantal boeken. Je ziet ook **groene** en **rode** post-its. Boeken die je **graag** zou willen lezen, beplak je met een **groene post-it**. Boeken die je **niet graag** zou willen lezen, beplak je met een **rode post-it**.

TIP: Plak de post-it op de kaft en niet aan de binnenkant!

Opdracht 3: Waarom zou je de **groene** boeken **graag** lezen? Omcirkel jouw antwoord (er zijn meerdere antwoorden mogelijk). Je mag op het onderste lijntje altijd een extra antwoord noteren.

- Ze zijn niet te dik.
- Ze hebben een mooie kaft.
- De titel spreekt me aan.
- De samenvatting nodigt uit om te lezen.
- Het is een genre dat ik graag lees.
- .....

Opdracht 4: Maak jouw top 3 van de boeken die je graag zou lezen. Leg de boeken bij het juiste cijfertje op tafel (1, 2 of 3).

Activiteit 4: Terug in de tijd!

- Ga naar het bordje met de titel “Activiteit 3”.

Welkom in ons knusse hoekje. Hier mag je even rust nemen en genieten. Axelle zal jullie voorlezen uit een boek naar keuze. Zit, lig, of hang hoe je zelf wil en geniet maar even.

Opdracht 1: Zou je het boek verder willen uitlezen? Omcirkel jouw antwoord.

Ja   -   Neen

Activiteit 5: Genietend lezen, wasda?!

We werken al de hele tijd rond genietend lezen, maar wat is dat nu eigenlijk? En hoe moet dat? Geen paniek!

- Ga naar het bordje met de titel “Activiteit 4”.

Opdracht 1: Overloop onderstaand stappenplan.

- Kies zo meteen een boek aan de hand van de website: www.boekenzoeker.org
- Als je een boek gekozen hebt, ga het dan uit de rekken halen in de bib.
- Zoek een rustige plek waar je kan lezen (tussen de rekken, aan tafel, op het derde verdiep,)
- Zet je wekker van je smartphone op 3 minuten.
- Lees 3 minuutjes.
- Neem een foto/selfie van waar jij zit en leest.
- Scan de QR-code en post je selfie/foto op de Padlet.

Terug even naar activiteit 1...

Als start hebben jullie moeten aangeven of jullie al dan niet graag lezen. Om af te sluiten, gaan we eens kijken of jullie mening hierrond anders is.

Opdracht:

- Ga terug naar het bord aan de ingang.
- Is je mening hetzelfde gebleven? Laat je naam dan hangen.
- Is je mening veranderd? Verplaats je naam dan naar de juiste plek.

Bedankt voor jullie aandacht!

Bijlage 3: Activiteitenbundel voor de leerkracht

De leerkrachtenbundel zit verwerkt in onderstaande QR-codes. De codes staan gesorteerd per activiteit en pagina. De leerkracht kan de QR-codes scannen. Hij/Zij zal op een Thinglink uitkomen. Deze Thinglink bevat telkens een foto van de pagina uit de lerarenbundel. Op de foto staan telkens een aantal zaken aangeduid. Hier kan de leerkracht een aantal tips, tricks en verduidelijkingen terugvinden.

- QR-code **activiteit 1** (pagina 1 – pagina 8)

- QR-code **activiteit 2** (pagina 2 – pagina 3 – pagina 4)

- QR-code **activiteit 3** (pagina 5)

- QR-code **activiteit 4** (pagina 6)

- QR-code **activiteit 5** (pagina 7)

